

Jubileumspeech, uitgesproken tijdens het Openingsconcert van het Jubileum 150 jaar Kathedrale Koormuziek, op 10 februari 2019 in de St Catharinakathedraal.

Geachte aanwezigen,

150 jaar geleden werd hier in Utrecht, in en rondom deze Kathedraal van het Aartsbisdom, en passend bij de status van deze kerk als Hoofdkerk van Katholiek Nederland, het Koor Gregorius Magnus opgericht. Het was het begin van een periode van enorme groei en bloei van het katholieke kerkelijke leven en van de ontwikkeling van een bijzondere kerkmuziektraditie die tot op de dag van vandaag doorgaat. De combinatie van een goed koor, een mooie kerk, een prachtig orgel, koorscholing, hoogstaand en vernieuwend repertoire en in kerkmuziek gespecialiseerde musici was en is uniek en vormt de infrastructuur voor kwaliteit. Alleen in Haarlem is nog een vergelijkbare situatie.

Toen we dit programma samenstelden wisten we niet dat juist deze week Utrecht in het oog van de storm zou liggen als gevolg van de verdergaande ontkerkelijking. Het is de bedoeling dit gebouw te verkopen aan het naastgelegen Museum en een andere kerk als Kathedraal aan te wijzen. Dat stemt ons helemaal niet feestelijk, maar juist erg verdrietig, hoezeer de verwantschap met het Museum ook zonneklaar is. De kerkgeschiedenis, de kerkmuziekgeschiedenis en de geschiedenis van ons Koor zijn onlosmakelijk verbonden aan dit gebouw.

Maar waar de kathedraal ook zal staan, het Kathedrale Koor en de Kathedrale Koorschool horen daarbij en we zullen blijven zingen. Juist in de turbulentie van nu proberen we gefocussed te blijven op de combinatie muziek – liturgie - jeugd, ons Unique Selling Point. Met de jeugdige geschoolde stemmen, alleen maar mogelijk door de permanente instroom vanuit de Koorschool, heeft het Koor een bijzondere en heldere klankleur die ons onderscheidt van andere koren. Onze zorg is dat een smallere basis van de overblijvende stadsparochie ontoereikend zou kunnen zijn om Koor en Koorschool op het huidige kwaliteitsniveau overeind te houden. Vallend onder de Parochie, is de reikwijdte van wat wij met onze muziek bieden veel groter dan alleen de Parochie. Wij zingen graag tijdens de liturgie, maar we zijn geen gewoon parochiekoor, we hebben een andere ambitie, zingen ander repertoire en worden gevoed vanuit een nationaal en internationaal netwerk van professionals op gebied van kerkmuziek.

We hopen daar steun voor te blijven vinden. Met behoud van onze kerntaak staan wij open voor samenwerking met anderen, om onze basis te verbreden.

Muziek is “pour faire plaisir”, om mensen te laten genieten. Dat geeft gelukkig wèl een heel feestelijk gevoel. Wij kunnen prima formuleren wat we willen bieden. We zingen gewoon heel graag, ontdekken nieuwe mogelijkheden en kunnen nieuwe zangers voor ons Koor interesseren. Zingen in de liturgie heeft voor ons nog steeds bijzondere betekenis, maar alle muziek is ons even lief.

We blijven jongeren in contact brengen met muziek als vreugde-scheppend en spiritualiteit-bevorderend onderdeel in hun opvoeding. Er blijven ouders die waarde hechten aan muziekscholing in een cultuurhistorische context. Het Koor is bijzonder, de mix van kinderen en mannen van alle leeftijden, het brede repertoire, het intensief en jarenlang met elkaar

optrekken, veel repeteren, nergens krijgen kinderen die muzikale mogelijkheden die wij hen bieden.

Het teruglopend kerkbezoek ten spijt, er blijven kerkgangers voor wie muziek tijdens de liturgie een bijzondere bijdrage levert aan reflectie en geloofsbeleving. Binnen en buiten de parochie is er veel aanhang voor het Koor. Er blijven mensen van koormuziek houden, ook in liturgische setting, je hoort het immers niet vaak meer in die oorspronkelijke context. En ook met onze optredens buiten de deur weten we keer op keer luisteraars bijzonder te raken.

We zien ook interessante ontwikkelingen aan de rand van de kerk en bij de grote groep zoekers. Er is een groot aanbod van culturele evenementen met een levensbeschouwelijke oorsprong: de Matthäuspassion, Messiah, Weihnachtsoratoria, The Passion, het festival Oude Muziek en ga zo maar door: komen bezoekers voor de muziek, voor geloofsbeleving of voor de echo van een oergevoel? De brugfunctie naar de zoekers zouden we graag uitbouwen en daar hebben we een stimulerende omgeving voor nodig om dit in samenwerking te realiseren.

Wij weten dat de taal van de muziek bij uitstek in staat is om zoekende mensen in verbinding te brengen met hun eigen gevoel, ze een ervaring te bieden van onuitsprekelijke schoonheid, van waarheid en echtheid; voor velen is dát de aanraking met het Goddelijke mysterie. Muziek is magisch, niet dogmatisch en houdt zich aan geen enkele grens van geestelijke of wereldlijke muziek. Muziek kan iedereen bereiken en is daarom verbindend, het slaat bruggen, zoals ook Bernstein met zijn compositie voor zijn geliefde land Israël in oorlog, beoogde.

Wij denken daarom echt in een blijvende behoefte te voorzien in de stad Utrecht, voor muzikliefhebbers en cultuurminnaars, voor de katholieke geloofsgemeenschap in Utrecht, in het Aartsbisdom en daarbuiten. We zijn dankbaar dat we dat al zolang hebben kunnen doen. Met trots laten wij vandaag en gedurende dit Jubileumjaar horen wat wij bereikt hebben al 30 jaar onder de bezielende leiding van Gerard Beemster en met Wouter van Belle als organist. Dit is ons cadeau aan de stad. Wij gaan door en we gaan op zoek naar nieuwe wegen voor de toekomst.

Magdaleen Ridder-Padt
Voorzitter bestuur Kathedrale Koor Utrecht